

Секція: Гроші, фінанси і кредит

Сутність та зміст стратегії і тактики фінансової діяльності страховика

Налукова Наталія Ігорівна

кандидат економічних наук

доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання і страхування
Тернопільського національного економічного університету

Ефективність фінансової діяльності страховиків у значній мірі визначається їх стратегією і тактикою. Ті страхові компанії, котрі надають належну увагу питанням формування довгострокових та короткострокових заходів спрямованих на забезпечення формування страхових резервів у обсягах адекватних страховим зобов'язанням є більш конкурентоспроможними та фінансово стійкими.

У зв'язку із необхідністю прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень в умовах посилення впливу економічних, політичних та соціальних ризиків проблема розробки стратегії і тактики управління страховими резервами страховика є актуальною. У цьому контексті необхідно не лише удосконалювати існуючі, але й розробляти нові фінансові концепції, методи, прийоми у сфері управління фінансовими ресурсами страховика, які б дозволяли оцінити ефективність обраної стратегії і тактики фінансової діяльності та рівень її адаптації.

Вивченню питань що стосуються управління фінансовими ресурсами страхових компаній присвячені праці таких вчених як: О. В. Баранова, О. О. Гаманкова, О. В. Кнейслер, С. С. Осадець, В. К. Хлівний та інші. Високо оцінюючи внесок вчених у розвиток інституту страхових відносин, відзначимо, що бракує інтегрованих досліджень котрі формують теоретичну базу стратегії і тактики фінансової діяльності страховика. Малодослідженими є питання що передбачають розробку довгострокового та короткострокового плану дій котрі

стосуються ефективного управління страховими резервами та передбачають застосування комплексу конкретних фінансових прийомів і методів, котрі спрямовані на забезпечення формування збалансованого портфелю вкладень страховика.

Ґрунтуючись на ключових характеристиках фінансової діяльності, враховуючи визначення, зазначені у нормативно-правових актах, сутність та зміст власного і залученого капіталу фінансову діяльність страховика визначаємо як діяльність яка передбачає розробку та реалізацію управлінських рішень пов'язаних із оптимальним формуванням страхових резервів із різноманітних джерел та забезпеченням їх ефективного вкладення у дозволені активи у відповідності до визначених принципів з метою забезпечення позитивних якісних та кількісних змін у складі й структурі власного та залученого капіталу [1; 2; 3].

Практика фінансової діяльності страховиків свідчить, фінансовим менеджерам компаній необхідно приймати ефективні управлінські рішення щодо напрямів вкладення страхових резервів та величини і структури їх розміщення. Тобто, необхідною є розробка стратегії і тактики фінансової діяльності страховика як комплексу заходів спрямованих на забезпечення формування страхових резервів у обсягах адекватних страховим зобов'язанням.

Стратегія фінансової діяльності страхової компанії є складовою її загальної стратегії і, відповідно вона має бути орієнтована на забезпечення стабільно високих темпів економічного розвитку компанії. У даному випадку прослідковується досить таки значний причинно-наслідковий взаємозв'язок: якщо страхові компанії отримують позитивний фінансовий результат (мета загальної стратегії діяльності страховика), то вони мають можливість продовжувати надавати страхові послуги та формувати страхові резерви у розмірі необхідному для сплати страхового відшкодування за усіма укладеними договорами страхування та фінансування заявлених збитків (мета стратегії фінансової діяльності страховика), що у кінцевому результаті забезпечує

виконання суспільного призначення страховика, зміцнення його конкурентної позиції та збільшення рівня капіталізації.

Процес розробки стратегії управління формуванням та розміщенням страхових резервів страховика включає такі етапи:

1. визначення періоду стратегії формування та розміщення страхових резервів;
2. формування стратегічних завдань фінансової діяльності;
3. конкретизація розробленої стратегії фінансової діяльності за періодами її реалізації;
4. оцінка ефективності розробленої стратегії фінансової діяльності за певними визначеними параметрами.

Досягнення стратегічних цілей і завдань фінансової діяльності страховика передбачає конкретизацію фінансових прийомів і методів. Формою такої деталізації є тактика фінансової діяльності страхової компанії, реалізація котрої, у свою чергу, передбачає здійснення конкретних заходів, що стосуються збільшення коштів страхових резервів та вибору найбільш прийняттого у конкретній господарській ситуації варіанту їх розміщення за дозволеними категоріями активів відповідно до визначених принципів при мінімальному рівні фінансових ризиків. До основних таких заходів відносимо ті, що спрямовані на:

- формування чіткої андеррайтерської політики;
- забезпечення умов здійснення рентабельної страхової діяльності;
- формування збалансованого портфелю вкладень.

Розглянемо їх зміст детальніше.

Чіткому формулюванню андеррайтерської політики, що направлена на прийняття певних ризиків і відмову від інших сприятиме комплексна оцінка ризиків під час прийняття чи неприйняття страховиками певних ризиків на страхування. Для того щоб у страховому портфелі не було ризиків з надмірно високою відповідальністю, з високим рівнем кумуляції або збитковості доцільним є застосування механізму перестраховування, що дозволяє первинному

страховику залишати на власному утриманні тільки ту частину ризику, яка не порушує стійкості страхового портфеля.

Покращенню фінансових показників діяльності страховиків сприятиме аналіз та оцінка ринкової позиції компаній конкурентів. Реалізація даного завдання можлива через застосування методів, спрямованих на покращення якості страхових послуг, котрі надаються страховиками згідно отриманої ліцензії; встановлення оптимальних страхових тарифів і середньоринкових цін на страхові продукти; використання досконаліших методів страхового маркетингу, котрі дозволять виявити більш затребувані види страхових послуг. Розробка нових, адекватних сучасним умовам страхових продуктів, зокрема у сфері страхування життя також призводитиме до збільшення фінансових можливостей необхідних для реалізації визначених завдань тактики і стратегії фінансової діяльності.

У частині забезпечення формування збалансованого портфелю вкладень необхідним є застосування таких методів, інструментів управління формуванням та розміщенням страхових резервів, що передбачали б оптимальне поєднання ризику і доходу, зниження рівня ризику та підвищення фінансової стійкості страховика. Збалансований портфель вкладень має відповідати таким дозволеним критеріям як надійність, прибутковість, ліквідність, диверсифікованість, якщо можливо, одночасно. Та варто враховувати і такі аспекти: для страховиків, які спеціалізуються на проведенні операцій зі страхування життя, очевидним є пріоритет потреби у інвестиційному доході, а принцип ліквідності не має першочергового значення, оскільки це довгостроковий вид страхування; для страховиків, які проводять операції по ризикових видах страхування, важлива у першу чергу ліквідність активів. Загалом же, у практиці страховиків незалежно від сфери їх діяльності, у частині розміщення страхових резервів доцільним є застосування такої моделі, що передбачає збереження досягнутих позицій у структурі вкладень та забезпечує мінімізацію інвестиційних ризиків, ліквідність активів та приріст капіталу.

Отже, на основі проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:

- фінансова діяльність страховика – діяльність яка передбачає розробку та реалізацію управлінських рішень пов'язаних із оптимальним формуванням страхових резервів із різноманітних джерел та забезпеченням їх ефективного вкладення з метою забезпечення позитивних якісних та кількісних змін у складі й структурі власного та залученого капіталів;
- стратегія фінансової діяльності страховика це комплекс довгострокових заходів спрямованих на забезпечення формування страхових резервів у обсягах адекватних страховим зобов'язанням;
- тактика фінансової діяльності страховика це конкретні заходи щодо збільшення коштів страхових резервів та вибору найбільш прийняттого у конкретній господарській ситуації варіанту їх розміщення за дозволеними категоріями активів відповідно до визначених принципів та при мінімальному рівні фінансових ризиків.

Список використаних джерел:

1. Про страхування: Закон України № 85/96 – ВР від 07. 03. 1996 р. з останніми змінами і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
2. Про затвердження правил формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України № 3104 від 17. 12. 2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05>.
3. Про затвердження правил розміщення страхових резервів із страхування життя: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України № 2875 від 26. 11. 2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1626-04>.